

บทความลวงคอลัมน์เฉียบ

ความเชื่อ (Belief)

ความเชื่อ หมายความว่า เห็นจริงด้วย เห็นจริงตามที่มองเห็นด้วยความรู้สึกรู้สึก หรือไตร่ตรองโดยเหตุผล ความเชื่อ คือ คำถามลึกลับที่เกี่ยวกับการดำรงอยู่ของมนุษย์ โดยใช้พื้นฐานทางอารมณ์มากกว่าเหตุผลทางวิทยาศาสตร์ ทักท้วงหรือห้ามปรามกันยาก

ความเชื่อ แม้จะมีอารมณ์สะเทือนใจเข้ามาประกอบร่วมด้วย ความเชื่อจะก่อให้เกิดภาวะทางจิตขึ้นในบุคคล ซึ่งอาจเป็นพื้นฐานสำหรับการกระทำโดยสมัครใจของบุคคลนั้น เป็นการยอมรับโดยสารถะที่เกิดขึ้นเฉพาะหน้าหรือลับหลัง

ความเชื่อ เป็นความศรัทธาเห็นจริงด้วยความรู้สึกรู้สึกมาตั้งแต่ยุคก่อนประวัติศาสตร์ จนถึงยุคปัจจุบัน เช่น เรื่องธรรมชาติ พระอาทิตย์ พระจันทร์ ดวงดาว ฟ้าแลบ ฟ้าร้อง ฟ้าผ่า ต้นไม้ใหญ่ ฯลฯ เชื่อในสิ่งที่ตาเนือมองเห็นหรือมองไม่เห็น เช่น ภูตผี เจ้าพ่อ เจ้าแม่ ลูกกรอก กุมารทอง ฯลฯ เชื่อเรื่องโชคลาง ของขลัง สิ่งที่มีมนุษย์สร้างขึ้น เช่น ตะกูด ปลัดจิก ผ้ายันต์ ด้ายสามสี ฯลฯ โดยใช้พื้นฐานทางอารมณ์มากกว่าเหตุผล โดยเชื่อต่อกันมาหรือการบอกเล่า

ความเชื่อแบ่งออกได้เป็น ๒ อย่าง คือ

๑. ความเชื่ออย่างมวงมาย เป็นความเชื่อที่ไม่มีเหตุผล เช่น เรื่องของความฝัน ฝันอย่างนี้แล้วจะประสบเคราะห์กรรม หรือ ทำให้ร่ำรวย หรือ เมื่อซื้อล็อตเตอรี่แล้วจะถูกรางวัลที่ ๑ เชื่อเรื่องสุนัขหอน เพราะสุนัขมองเห็นผีจึงหอน เชื่อเรื่องต้นตะเคียนให้โชค ต้องนำผ้าสามสีไปผูก หรือพวงมาลัยไปคล้อง หรือ นำข้าวลาฆ่าไปถวาย เชื่อเรื่องนกแสกบินจับหลังคา จะมีคนในบ้านหรือข้างบ้านต้องตาย จึงจกตกลงมาตายต่อหน้า ไม่ควรเดินทาง จะประสบอุบัติเหตุถึงขั้นตาย เป็นต้น

๒. ความเชื่ออย่างมีเหตุผล เป็นความเชื่อที่มีเหตุผล มีหลักการ นำเชื่อถือ เช่น เชื่อเรื่องสตรีที่มีครรภ์ไม่ควรยืนขวางบันได เพราะจะทำให้กีดขวางคนขึ้นลงบันได ทั้งนี้อาจจะทำให้คนตั้งครรภ์ตกบันไดได้ เดินตามหลังผู้ใหญ่หมาไม่กัด เพราะผู้ใหญ่คอยไล่และเตรียมป้องกันสุนัขที่จะเข้ามาได้เป็นอย่างดี ไม่ควรปลูกต้นไม้ใหญ่ไว้ใกล้บ้าน เพราะต้นไม้ใหญ่รากของลำต้นจะชอนไชเข้าไปในบ้าน หรือกิ่งก้านของต้นไม้ใหญ่จะหักลงมาทับบ้าน เป็นต้น

อาจารย์ประจวบ พิภผล

ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยภาคกลาง